

אַלְדָּנוֹת

לְפָנֵינוּ פְּרִשְׁת

פְּרִשְׁת מְחַמֵּת

כס"ד, א"תיון רס"ט

חֲשִׁיבוֹת כָּל יְהוּדִי

וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עַמִּיתוֹ וְיִרְאֵת מְאֻלְקִיהָ כִּי אֲנִי ה' (כה, יז).

פּעַם אַחַת אֶצֶל הַרְה"ק הַשּׁוֹר שְׁלוֹם מִבְּעֻלְזָא זִיע"א בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים רָאָה אֵיזָה גְזֵרָה גְדוּלָה ח"ו, וְהָיָה שֵׁם אֶצְלוֹ עוֹלָם גְּדוּל. וְקָרָא לְאֵיזָה אִישׁ הַמוֹנִי עִם הָאָרֶץ שִׁיבּוּא לְפָנָיו, וּבִטְרַח וּבְקִשֵׁי הָיָה עַד שֶׁמִּצָּאוּ אוֹתוֹ וְהוֹבֵא לְהַרְבּ הַקְדוּשׁ הַנִּלְוֵה וְשָׁאֵלוּ: תֹּאמֶר לִי בְּנֵי הַפְּרוּשׁ שֶׁל 'אִם עוֹנִינוּ עִנּוּ בְנוֹ' שְׂאוֹמְרִים ב'וְהוּא רְחוּם'. וְהַשִּׁיב הָאִישׁ: וְכִי הִרְבִּי חוֹשֵׁב שְׂאֵנִי אֵינִי יוֹדֵעַ? הֲלֹא הַפְּרוּשׁ הוּא 'אִם עוֹנִינוּ', אִם אֶפְלוּ שְׁחָטְאָנוּ, 'עִנּוּ בְנוֹ', בְּכָל זֹאת אֲנִי בְּנִיָּה! וְנַעֲשֶׂה שְׁחוֹק גְּדוּל בְּבֵית הַמְדַרְשׁ בֵּין הַהַמּוֹן לְאֻלְפִים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְנִתְמַלֵּא זֶה הַצַּדִּיק בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה מְזֶה הַפְּרוּשׁ, כִּי זֶה הָיָה בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, כְּשֶׁהִגִּיעַ זֶה הָעַם הָאָרֶץ לְאֵלוּ הַדְּבוּרִים בְּכָה מֵאֵד 'אִם עוֹנִינוּ אֲנִי בְּנִיָּה'. וְנַעֲשֶׂה מְזֶה הַפְּרוּשׁ שֶׁמְחָה בְּשִׂמְחָה וְשַׁעֲשׂוּעִין דְּמִלְכָּא, וְנִמְתְּקוּ הַדִּינִים עַל יְדֵי זֶה. וְכִכָּה יֵשׁ לְמֵאוֹת מְעֻשִׂיּוֹת כְּאֵלוּ (הַרְה"ק רַבִּי אַהֲרֹן מִשׁוּמֵר אֲמוּנִים זִיע"א, 'טֵהֲרַת הַקּוֹדֵשׁ' מֵאִמֵּר תְּשׁוּבָה בַּתְּפִילָּה פ"ג).

הוֹכַחָה עַל פִּי דְבָרֵי תוֹרָה שְׂמַחֵיב כָּל אֶחָד לְהִיּוֹת עִנּוּ

פּעַם אַחַת אָמַר הַרְה"ק הַרְבִּי ר' בּוֹנֵם מִפְּרִישִׁסְחָא זִיע"א אֲנִי אֲמַר לְכֶם הוֹכַחָה עַל פִּי דְבָרֵי תוֹרָה שְׂמַחֵיב כָּל אֶחָד לְהִיּוֹת

עִנּוּ. דְּהִנֵּה בְּיוֹמָא (פב:) שְׂרַצִּיחָה הוּא מְשַׁלּוּשָׁה דְּבָרִים שְׁעֲלִיחָה יְהִרְג וְאֵל יַעֲבֹר, מְשׁוּם דְּמָה חֲזִית דְּדָמָא דִּידָךְ סוּמְק טְפִי דִּילְמָא דְּמָא דְּהִהוּא גְּבָרָא סוּמְק טְפִי וְכוּ', וּפְרַשׁ רַש"י דְּכִיּוֹן שִׁישׁ כָּאֵן יִשְׂרָאֵל נִהְרַג לְמָה יִיטֵב בְּעֵינֵי הַמְּקוֹם לְעִבֵּר עַל מִצְוֹתוֹ לְמָה יְהִיָּה דְּמָךְ חָבִיב עָלֶיךָ יוֹתֵר מִדֵּם חֲבֵרְךָ יִשְׂרָאֵל. וּבְגִמְרָא (פסחים כה:): פְּרַשׁ דִּילְמָא נִפְשׁוּ חָבִיב וְכוּ' וְנִמְצָא אִם אוֹמְרִים לוֹ הִרְג אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אִף שֶׁהוּא חֲשׂוּד עַל כָּל עֲבֻרוֹת רַק שֶׁהוּא מֵאוֹתָן שְׂאֵין אֶתְּהָ רִשְׁאֵי לְהַרְגוֹ, אִף שֶׁהוּא רָשָׁע בּוֹדָאֵי מְחִיב אֲנִי לְמִסֵּר אֶת עַצְמִי לְמִיתָה וְלִקְרִי יְהִרְג וְאֵל יַעֲבֹר, וְעַל פְּרַחְךָ צְרִיךְ לומר הַשְּׂעִם כְּמוֹ שֶׁכָּתֵב רַש"י ז"ל מֵאֵי חֲזִית שְׂנַפְשָׁךְ חָבִיבָה לְפָנֵי הַמְּקוֹם וְכוּ'. וְנִמְצָא יֵשׁ סִפְק גְּמוּר עַל זֶה שֶׁיִּכּוֹל לְהִיּוֹת שְׂנַפְשׁוֹ יוֹתֵר חָבִיבָה וְאִף עַל פִּי שְׂאֵינוּ מְחֻזְק לְצַדִּיק יוֹכֵל לְהִיּוֹת שִׂיחָה לוֹ יוֹתֵר עוֹלָם הַבָּא מִמֶּנּוּ. הַרִי שְׂמוֹ הַדִּין צְרִיךְ לְהִיּוֹת עִנּוּ, עַד כָּאֵן דְּבָרָיו. וְשִׁבַּח דְּבָרִים הִלְלוּ מֵאֵד וְסִיָּם: מִי שְׂאֵינוּ מֵאֲמִין בְּזֶה חֲלִילָה בּוֹדָאֵי הוּא אֶפִּיקוּרְס גְּמוּר! (רַמְתִּים צוֹפִים' א)

סְמִיכוֹת פְּרִשְׁת הַקְּלָלוֹת לְפְרִשְׁת עֲרִכִין

כָּתֵב בְּסִפְר 'מִשְׁחַת שְׂמִין' (עמוּד שׁו:): יְדוּעַ שֶׁהַרְה"ק הַחֲזוֹן מְלוֹבְלִין זִיע"א בְּאֵר טַעַם סְמִיכוֹת פְּרִשְׁת הַקְּלָלוֹת לְפְרִשְׁת עֲרִכִין, לְפִי שְׂכַאֲשֵׁר אִישׁ יְהוּדִי שׁוֹמֵעַ אֶת פְּסוּקֵי

הַתּוֹכַחָה הַמְּפְרָשׁוֹת יִפְל מְרָךְ בְּלִבּוֹ לומר שְׂאֵינוּ שׁוֹה כְּלוּם, עַד כְּדֵי שִׂיחָאֵשׁ לְגִמְרֵי מַעֲצָמוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, כְּנֶגֶד זֶה בָּאָה פְּרִשְׁת עֲרִכִין לְלַמֵּד אֶת הָאָדָם לְמוֹד עֲצוּם וּמוֹסֵר הַשִּׁכְּל, שֶׁכָּל אִישׁ יְהוּדִי מוֹרֵעַ יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ עֲרָךְ יָקָר וְעֲצוּם, וְאֵין לָךְ אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל שְׂאֵינוּ שׁוֹה עֲרָךְ זֶה קִטְוֹן כְּגְדוּל שֵׁם הוּא בְּעֲרָכּוֹ הָרָם. וְאֶפְשָׁר לְהַמְתִּיק דְּבָרֵי קִדְשׁוֹ, לְפִי מָה שֶׁכָּתֵב הַאֲבֻרְבָּנָאֵל לְפְרַשׁ לְמָה אָמַרְהָ הַתּוֹרָה לְשׁוּם אֶת כָּל עֲרִכֵי הָאָדָם בְּשׁוֹה, וְהָיָה רְאוּי לְמִסְרוֹ לְכַהֵן שִׁיעֲרִיךְ כָּל נִפְשׁ כְּפִי שׁוּיָה, כִּי יֵשׁ אָדָם שׁוֹה מֵאָה וְיֵשׁ אָדָם שְׂאֵינוּ שׁוֹה עֲשָׂרָה. אֲלָא הַטַּעַם כִּי רָצָה הַפְּתוּב לְמַנַּע קְנֵאת אִישׁ מִרְעוּהוּ, וּלְבַל יַעֲלֶה בְּלֵב אִישׁ אֶחָד שׁוֹנְאָה עַל חֲבֵרוֹ אִם יַעֲרִיכְנוּ הַפְּתוּב יוֹתֵר מִמֶּנּוּ.

וְלִכְךָ בָּאָרְה הַתּוֹרָה כְּמָה יִתֵּן הַנּוֹדֵר עַל נִפְשׁ אֶחָד מִנְּדָרוֹ כְּפִי שְׁנִיּוֹ, עִנִּי יְהִיָּה אוֹ עֲשִׂיר, חֲכָם אוֹ סְכָל, וּלְפִי דְּבָרָיו שְׂפִיר יֵשׁ בְּסִמִּכוֹת הַפְּרִשְׁתוֹת לְמוֹד מוֹסֵר הַשִּׁכְּל וְחֻזְק עֲצוּם לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, שִׂידַע אֶת עֲרָכּוֹ הָרָם וְעֲצָם מַעֲמָדוֹ שֶׁהוּא שׁוֹה עֲרָךְ כְּלָפִי שְׂמִיָּא מִמֶּשׁ כְּפִי עֲרָכּוֹ שֶׁל הָאָדָם הַחֲשׂוֹב בְּיוֹתֵר. וּבּוֹדָאֵי אֲסוּר שִׁיעֲלוֹ עַל לְבוֹ שׁוּם מְחֻשְׁבַת יְאוּשׁ חֵס וְשְׁלוֹם, אֲלָא יִגְבִּיָּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה' וְעַבּוֹדָתוֹ תְּמִיד בְּכָל מִצְוָה וְאֶפְוֹ שְׂנַמְצָא.

(סִפְר סִפְרִי וְיֵהֱלוּם - לְהַרְבּ הַגְּאוּן רַבִּי מִנַּחֵם מִנְּדֵל פּוֹמֵרְנֵץ שְׁלִיט"א)

חִידוֹן אֲלְדָּנוֹת - נוּשָׂא פְּרִשְׁת - מִי הֵם שְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים, שְׂשִׂמָם מְזַכֵּר בְּפְרִשְׁתָּה זֶה בְּפְסוּק אֶחָד?

פְּתָרוֹן הַחִידָה - פְּרִשְׁת כִּי תִשָּׂא:

ש. באיזה הקשר מוזכרת בפרשתנו אצבע אלוקים?
ת. לוחות הברית נכתבו ב"אצבע אלוקים" (שמות לא יח).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":
פרשת כי תשא:
ה' ברוך הרצוג בני ברק.

פְּתָרוֹן הַחִידָה וְכֵן שֵׁם הַזּוֹכָה, יְפוּרְסְמוּ אִי"ה בְּגִלְיוֹנוֹת הַבָּאִים הַפּוֹתְרִים נְכוּנָה יִכְנסוּ לְהַגְרָלָה אִי"ה עַל סִדוּר מְתִיבְתָא מִנַּחֵה מְעִרִיב בְּהוּצָאת "עוֹז וְהַדֵּר". אֶת הַפְּתוּרוֹנוֹת יֵשׁ לְשַׁלּוּחַ אֵלֵינוּ עַד לְיוֹם שְׁנֵי לַמַּסְפָּר פִּקֵּס: 077-470-26-81 אוֹ לְמִייל: magdenot@gmail.com

נֹא לְכַתּוּב שֵׁם, כְּתוּבַת מְדוּיקָה וְשִׁלְפוֹן. בְּרֵאשׁ הַדָּף לְצִיּוֹן "עֲבוּר חִידוֹן לְנוֹעַר".